

Aan de gemeenteraad van Tubbergen

Zaaknummer
853777

Bijlagen 2

Onderwerp
Datum collegevergadering: 17 oktober 2023, Raadsbrief 2023 nr. 63

Verzenddatum 18 oktober 2023

Geachte raads- en commissieleden,

Waarover gaat deze brief?

In onze collegevergadering hebben wij gesproken over een tweetal subsidieverzoeken van de Stichting RTV Noord Oost Twente:

1. een incidentele extra subsidie voor 2023;
2. een structurele subsidie van 2024.

Ons besluit

In onze vergadering hebben we besloten in te stemmen met:

1. de afwijzing van de aanvraag van RTV Noord Oost Twente tot een incidentele extra subsidie voor 2023;
2. de afwijzing van de aanvraag van RTV Noord Oost Twente tot een structurele subsidie vanaf 2024;
3. de Raad te informeren middels een raadsbrief.

Toelichting

RTV NOT vervult voor deze regio de functie als lokale publieke media-instelling. De benodigde zendtijdtoewijzing heeft de stichting in 2022 opnieuw verkregen voor een periode van vijf jaar (t/m 18 december 2027).

Het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) is voornemens om de onafhankelijke, lokale omroepen te versterken vanuit het belang voor de lokale democratie en het informeren van burgers. Het omroepbestel wordt hiervoor herzien waarbij het Rijk dan vol inzet op de ontwikkeling naar streekomroepen. Dit moet een grote kwaliteitsimpuls opleveren voor de lokale omroepen met veel meer aandacht voor de journalistieke taak. Landelijk wordt ingezet op één streekomroep voor heel Twente. Het beschikbare budget is daarvoor niet toereikend genoeg.

RTV NOT heeft samen met Omroep Enschede, Lokale Omroep Hengelo en Regio FM (Wierden) actief ingezet op deze ontwikkelingen. Zij hebben samen de kaders en randvoorwaarden gedefinieerd voor een nieuwe streekomroep Twente en hebben landelijke subsidies ontvangen voor een pilot professionalisering lokale omroep en onderzoeksjournalistiek. Deze incidentele middelen zijn door het stichtingsbestuur ingezet voor de opzet van een professionele streekredactie Noordoost Twente. Vanaf 2023 zijn deze middelen komen te vervallen waardoor voortzetting van de huidige redactie financieel niet haalbaar is. De omroep heeft niet voldoende middelen om het begrotingstekort op te vangen. Daarom hebben zij op 6 juni 2023 de volgende twee subsidieaanvragen bij de NOT-gemeenten ingediend:

- Aanvraag incidentele extra subsidie voor 2023 ter dekking van het begrotingstekort 2023 van € 92.000. Op basis van een bedrag van 75 cent per inwoner wordt de gemeente Tubbergen gevraagd een aanvullende subsidie van € 16.500 te verlenen. Dit is naast de reguliere subsidie die voor 2023 € 11.319,-- bedroeg.
- Aanvraag structurele subsidie 2024 voor behoud van een professionele streekredactie in Noordoost Twente die als gelijkwaardige partner samen met andere lokale omroepen kan groeien naar de streekomroep Twente. Daarvoor vraagt de stichting om structureel een bijdrage van € 2,50 per inwoner. Voor heel Noordoost Twente gaat het dan om een bedrag van € 255.000. Dit betekent voor Tubbergen een subsidie van ruim € 52.000 (subsidie 2023 nu bedraagt € 11.319).

Verzoek incidentele extra subsidie € 16.500 (€ 0,75 per inwoner)

Het exploitatietekort 2023 is grotendeels ontstaan door de tijdelijke formatie-uitbreiding welke mogelijk is gemaakt met extra, incidentele landelijke subsidies. Het vervallen van deze inkomsten had het stichtingsbestuur tijdig kunnen voorzien. De gemeente is niet verantwoordelijk om dit tekort te dekken.

Verzoek structurele subsidie vanaf 2024 (€ 2,50 per inwoner)

De gemeente Tubbergen stelt het huidige richtsnoerbedrag via subsidie reeds beschikbaar aan RTV NOT. Hiermee voldoet onze gemeente, net als de overige NOT-gemeenten, al aan haar 'plicht'. In afstemming met de NOT-gemeenten is gezamenlijk besloten om in afwachting van besluitvorming door het Rijk geen extra subsidie te verlenen.

De wijziging van het landelijke omroepbestel en de daaraan gekoppelde versterking van de lokale omroepen betreft momenteel nog-niet-vastgesteld rijksbeleid. Om de onafhankelijkheid van de lokale omroepen beter te borgen, zal de bekostiging voortaan niet meer via de gemeenten maar via het Rijk lopen. De middelen voor lokale omroepen die gemeenten via het Gemeentefonds ontvangen, worden in zijn geheel overgeheveld naar de mediabegroting. De manier waarop dit wordt ingevuld, is nog onduidelijk. We willen eerst inzicht hebben in de financiële en organisatorische consequenties van de wijziging van het omroepbestel.

Waarom deze raadsbrief?

In artikel 169, tweede lid, van de Gemeentewet staat dat wij de raad alle inlichtingen verschaffen die de raad voor de uitoefening van zijn taak nodig heeft. Wij meenden er daarom goed aan te doen u van ons besluit op de hoogte te stellen. Wij stellen u voor deze raadsbrief voor kennisgeving aan te nemen.

Heeft u nog vragen?

Neem dan contact op met de raadsgriffier. Deze zal uw vragen aan ons college kenbaar maken. De griffier is te bereiken via telefoonnummer (0546) 62 80 00 of e-mailadres gemeente@tubbergen.nl

Hoogachtend,

Burgemeester en wethouders van Tubbergen,

de secretaris

Ing. J.L.M.Scholten

de burgemeester

Drs. A.H. Postma

Gemeente Tubbergen
T.a.v. het College van Burgemeester en Wethouders
Postbus 30
7650 AA Tubbergen

Betreft: Aanvraag aanvullende subsidie voor RTV Noordoost Twente / Twente FM

Uw kenmerk:

Ons kenmerk: 20230606

Oldenzaal, 6 juni 2023

Geachte leden van het College van Burgemeester en Wethouders,

Ik schrijf u namens RTV Noordoost Twente / Twente FM om een dringende aanvraag voor een aanvullende subsidie voor het jaar 2023 onder de aandacht te brengen. Als lokale omroep voor de gemeenten Dinkelland, Tubbergen, Losser, Oldenzaal en Wierden hebben wij ons altijd ingezet voor hoogwaardige lokale journalistiek en het dienen van de belangen van de lokale gemeenschap. Het voortbestaan van onze betaalde redactie staat echter op het spel vanwege een begrotingstekort van 92.000 euro voor het huidige jaar.

Het begrotingstekort van 92.000 euro komt neer op slechts 75 cent per inwoner van alle aangesloten gemeenten. Voor Tubbergen betekent dit een bedrag van 16.500 euro. Wij begrijpen dat uw gemeente te maken heeft met verschillende financiële uitdagingen en dat het toekennen van extra subsidie een weloverwogen beslissing vereist. Desalniettemin willen wij benadrukken dat RTV Noordoost Twente / Twente FM van essentieel belang is voor de politiek en de lokale gemeenschap.

Onze lokale omroep heeft in de afgelopen jaren bewezen een betrouwbare bron van informatie te zijn, die onpartijdige verslaggeving en diepgaande analyses biedt van lokale gebeurtenissen, evenementen en politieke ontwikkelingen. We hebben actief bijgedragen aan het bevorderen van democratische participatie door middel van programma's die lokale debatten en discussies faciliteren. Bovendien hebben we als platform een kanaal geboden voor lokale cultuur, muziek en evenementen, waardoor de verbondenheid in onze gemeenschap versterkt wordt.

Zonder de toekenning van aanvullende subsidie zijn wij genoodzaakt onze betaalde redactie per 1 juli te beëindigen. Dit zou een ernstige aderlating betekenen voor de lokale journalistiek en de pluriformiteit van het medialandschap in onze regio. Het zou de toegang tot onafhankelijke en lokale informatie voor onze inwoners beperken en een negatieve invloed hebben op het democratisch proces.

Wij doen daarom een dringend beroep op uw begrip voor de situatie waarin onze lokale omroep zich bevindt en vragen u vriendelijk om onze aanvraag voor aanvullende subsidie serieus te overwegen. Met de gevraagde subsidie kunnen we de continuïteit van onze betaalde redactie waarborgen, zodat wij ons werk voor de lokale gemeenschap kunnen voortzetten. Wij staan open voor een persoonlijk gesprek.

Met vriendelijke groet namens het bestuur,

M. Lenferink

Secretaris stichting RTV Noordoost Twente

twentefm
jouw keuze in Twente

accentfm
de leukste piratenmix

twentetv
daar zie je de streek

Behoud streekredactie Noordoost Twente binnen Streekomroep Twente

Oldenzaal, 13 april 2023

Auteur:
Jordy Goorman
j.goorman@rtvnot.nl

Voorwoord

Dat het wegvallen van kwalitatief goede en onafhankelijke lokale journalistiek een gevaar is voor de lokale democratie en het feit dat dit de afgelopen jaren in versneld tempo gebeurt, is in Nederland onomstreden. De regionale media besteden steeds minder aandacht aan lokale (politieke) zaken. Deze trend wordt bevestigd in meerdere rapporten van Raad voor Cultuur/Raad voor het Openbaar Bestuur, Vereniging van Nederlandse Gemeenten, Stimuleringsfonds voor de Journalistiek en in talloze wetenschappelijke beschouwingen. De hamvraag is of gemeentebesturen het essentieel vinden dat er een sterke journalistieke infrastructuur in hun gemeente aanwezig is.

De dalende opkomst bij lokale verkiezingen tot minder dan de helft van de stemgerechtigden moet ons allen zorgen baren. Polarisatie in onze samenleving neemt steeds extremere vormen aan. Niet alleen tussen mensen onderling, maar ook tussen samenleving en bestuur.

De al eerder gememoreerde wetenschappelijke beschouwingen melden ook dat media, gedreven door financiële optimalisatie, hun rol in de polarisatie spelen. Terwijl het er juist om gaat dat de vitale taken van lokale nieuwsmedia worden uitgevoerd: informeren, controleren, verbinden, verdiepen en bewegen. Slechts op die manier kunnen inwoners meedoen in de samenleving.

De lokale omroep RTV Noordoost Twente en de Noordoost Twentse gemeenten Dinkelland, Oldenzaal, Losser en Tubbergen staan dit jaar derhalve voor een aantal cruciale keuzes. Durven we met elkaar verder te gaan op de ingeslagen weg van professionalisering van de lokale omroep? Willen we de journalistieke slagkracht in onze streek handhaven en verder ontwikkelen? Gaan we aan de slag met het bevorderen van de interactie en de verbinding tussen inwoners, bestuur, politiek, verenigingen en instellingen? En last but not least: Slagen we erin om Noordoost Twente deel uit te laten maken van de nieuw te vormen streekomroep Twente zoals die in 2025 bij wet wordt geregeld? Als deze vragen positief worden beantwoord, is er naast de bijdrage van het Rijk meer structurele financiering van de Noordoost Twentse gemeenten nodig.

Inhoudsopgave

Voorwoord	2
1. Het publieke mediabestel en streekvorming	4
1.1 <i>Schaalvergroting in de regio</i>	4
1.2 <i>Versterking van de lokale journalistiek</i>	4
1.3 <i>Opdracht tot vormen van Streekomroep Twente</i>	5
1.4 <i>Autonomie Noordoost Twente</i>	5
1.5 <i>Zelfstandige deelredacties voor de regio</i>	6
1.6 <i>Gratis toegankelijke lokale journalistiek</i>	6
2. RTV Noordoost Twente een bewezen meerwaarde	8
2.1 <i>Populaire radiostations</i>	8
2.2 <i>Professionele streekredactie</i>	8
3. Verticale samenwerking in het publieke bestel	9
4. Maatschappelijke meerwaarde voor de samenleving	10
5. Wat is er voor Noordoost Twente nodig	11
5.1 <i>Financiering tot nu toe</i>	11
6. De scenario's	12
7. Wat betekent niets doen	14

1. Het publieke mediabestel en streekvorming

Om de aankomende veranderingen te kunnen plaatsen in het juiste perspectief, is het goed om eerst het Nederlandse publieke mediabestel toe te lichten, waar de lokale omroep RTV Noordoost Twente deel van uit maakt.

Ons driedaagse publieke omroepbestel loopt momenteel synchroon aan de Nederlandse bestuurslagen: landelijk, provinciaal en lokaal. Het omroepbestel is wettelijk verankerd, zodat alle publieke omroepen in dit bestel dienen te voldoen aan de eisen die de mediawet aan hen stelt.

- Landelijk : Stichting Nederlandse Publieke Omroep (NPO)
- 13 regionale omroepen : Voor onze provincie RTV Oost
- 234 lokale omroepen : Voor Dinkelland, Losser, Oldenzaal en Tubbergen RTV NOT

Hoewel de naam misschien anders doet vermoeden, heeft een 'regionale omroep' de provincie als uitzendgebied. Behalve in Zuid-Holland, waar twee regionale omroepen de provincie delen. Daarom is het aantal regionale omroepen één meer dan het aantal provincies.

1.1 Schaalvergroting in de regio

Op dit moment zijn de lokale omroepen nog overwegend lokaal ingesteld. Dat betekent dat het overgrote deel van de gemeenten in Nederland nog zijn eigen lokale omroep heeft. RTV Noordoost Twente sorteert al een aantal jaren voor op schaalvergroting door fusie (in 2012 met RTV Losser Oldenzaal) en overname (in 2019 Regio FM Wierden) om zo efficiënter te kunnen werken en kosten te kunnen besparen. Ook speelt zij in op de veranderende rol van haar organisatie. In het verleden ooit opgericht door een groep fanatieke vrijwilligers met een passie voor radio en techniek, naar nu steeds meer een journalistieke organisatie die zich richt op het brengen van nieuws en actualiteiten uit haar verzorgingsgebied. In essentie ook de eigenlijke taak van de lokale omroep als onderdeel van het publieke mediabestel, maar vanwege onvoldoende bekostiging is deze laag eigenlijk niet echt in staat om die taak naar behoren in te vullen, zoals ook onderkend door de NLPO (de Nederlandse Lokale Publieke Omroep).

Kan lokale journalistiek niet veel efficiënter en effectiever door de regionale of landelijke omroep worden uitgevoerd?

Een nieuwsbericht is eigenlijk vrijwel altijd lokaal, omdat het gebeurde zich over het algemeen in een gemeente afspeelt. Zo is het nieuws uit de Tweede Kamer lokaal nieuws in Den Haag. Dus hoewel dit misschien zo lijkt, tonen de verschillende onderzoeken aan dat het antwoord hierop een volmondig 'nee' is. En dat is eigenlijk heel logisch. Het komt omdat deze omroepen lokale onderwerpen door een provinciale of landelijke bril bekijken. Zo moet RTV Oost ervoor zorgen dat iemand uit Steenwijkerland of Deventer het bericht uit Noordoost Twente ook kan begrijpen. En de NOS heeft eenzelfde opgave met uiteenlopende plaatsen als Maastricht en Den Helder. Bovendien kunnen beide omroepen vanwege hun veel grotere uitzendgebieden niet zo'n fijnmazig netwerk onderhouden als een lokale organisatie. Deze twee punten maken dat lokale journalistiek door een lokale bril vaak de meeste lokale context bevat en daarom een grote meerwaarde biedt boven de 'lokale' berichtgeving uit de andere twee lagen.

1.2 Versterking van de lokale journalistiek

In 2019 werd RTV Noordoost Twente geselecteerd als één van de 20 lokale omroepen die deelnamen aan de tweejarige pilot "Professionalisering Lokale Omroep". Daarbinnen werd subsidie verstrekt van 110.000 per jaar, zodat we een zelfstandige, autonome nieuwsredactie met professionele journalisten konden

opzetten voor Noordoost Twente. Daarmee kon onze organisatie zich verder versterken op haar taak als journalistieke organisatie. Met deze pilot is landelijk aangetoond dat meer geld leidt tot professionelere invulling van de journalistieke taak van de lokale omroep en betere aansluiting bij de regionale en landelijke lagen van het publieke omroepbestel. Inmiddels is de pilot afgelopen en moeten we toe naar een bestendige situatie die niet van tijdelijke regelingen afhankelijk is.

1.3 Opdracht tot vormen van Streekomroep Twente

De kennis die met het opzetten van deze zelfstandige redactie en de daarbij behorende infrastructuur is opgebouwd, is voor RTV Noordoost Twente de basis voor verdere samenwerking in Twente, zoals deze wordt voorzien met de vorming van streekomroepen en de aankomende stelselwijziging. De 234 lokale omroepen die we nu nog kennen worden vrijwillig of gedwongen samengevoegd tot 80 streekomroepen, waarbij voor Twente één streekomroep wordt voorzien. Dat betekent dat de licenties voor afzonderlijke zelfstandige lokale omroepen zullen verdwijnen. Er blijft maar één licentie over en die is voor de nieuw te vormen streekomroep.

RTV Noordoost Twente heeft samen met 1Twente Enschede en 1Twente Hengelo begin dit jaar de opdracht van het Rijk gekregen om de nieuwe streekomroep Twente te vormen. Deze schaalvergroting is noodzakelijk om de journalistieke kwaliteit op te schroeven en deels de financiën te krijgen om haar lokale taak uit de mediawet professioneel, effectief en efficiënt uit te voeren. Het is daarom logisch dat de wetwijziging van 1 januari 2025 leidt tot de uitgifte van 80 streeklicenties en het verdwijnen van de huidige lokale licenties. Voor de Noordoost Twente geldt dat de licentie dus voor het laatst in december 2022 is verlengd en dat die vanaf 2025 overgaat naar de streekomroep voor Twente.

In het licht van deze grote veranderingen zijn de 23 beste plannen in heel Nederland geselecteerd door het Stimuleringsfonds voor de Journalistiek om alvast dit jaar toe te werken naar de wijziging van 2025. Het plan van RTV Noordoost Twente, 1Twente Enschede en 1Twente Hengelo werd gehonoreerd. Dat betekent dat genoemde drie organisaties, die nu al acht van de dertien Twentse gemeenten (die binnen de streekomroep zijn voorzien) met gezamenlijk 450.000 inwoners bedienen en invulling geven aan de lokale publieke infrastructuur voor heel Twente.

1.4 Autonomie Noordoost Twente

Hoewel samenwerking binnen Twente en de vorming van één streekomroep veel voordelen met zich meebrengt, zoals kostenbesparing, efficiënter werken, meer kennisdeling en een aantrekkelijkere journalistieke werkgever in de regio, moeten de keerzijdes ervan zeker niet worden onderschat. Twente is een grote regio, ondanks dat er sprake is van veel samenhang en gedeelde identiteit, zijn er ook zeker belangrijke culturele verschillen. Denk daarbij aan plattelandsregio's versus de verstedelijkte gebieden. Inwoners beleven regio brede thema's zoals de stikstofproblematiek of asielopvangcentra anders. Ook zijn er culturele verschillen doordat delen van Twente verschillende religieuze achtergronden hebben. Zo is west Twente overwegend protestant Christelijk, terwijl Noordoost Twente een meer katholieke oorsprong heeft. Dat leidt tot heel specifiek eigen gebruiken zoals carnaval, maar ook het "vlöggeln" en "Paasstaak slepn". Daarnaast heeft de geschiedenis van samenwerken in Twente ons vaak laten zien dat dat betekent dat er veel naar "de grote stad" verhuist, waarmee regio en invloed vanuit de plattelandsregio's afneemt.

Deze inzichten en overwegingen liggen mede ten grondslag aan het plan waarbij we vormgeven aan één organisatie voor Twente met autonomie voor de verschillende regio's en inspraak van betrokken gemeenten.

1.5 Zelfstandige deelredacties voor de regio

Het samenwerkingsverband is momenteel bezig om vijf zelfstandige redacties binnen onze streekomroep op te zetten en te behouden (in alfabetische volgorde: Almelo, Enschede, Hengelo, Noordoost Twente en West Twente). Inmiddels zijn er al redacties gerealiseerd in Enschede, Almelo, Hengelo en Noordoost Twente.

Voor de verduurzaming van de al gerealiseerde redacties zijn extra en structurele bijdragen van de aangesloten gemeenten nodig. Enschede heeft de noodzaak daarvan ingezien, Almelo en Hengelo hebben de financiering voor een jaar vastgelegd en er wordt overlegd over het vastleggen van structurele bekostiging vanaf 2024. Ook voor de regio Noordoost Twente moet er een structurele oplossing komen vanuit de vier gemeenten (Dinkelland, Losser, Oldenzaal en Tubbergen) vanaf 2024 en bovendien is er voor 2023 nog sprake van een gat in de begroting.

Met de nog niet aangesloten gemeenten en omroepen zijn of gaan we in gesprek. De deelnemende partijen onderzoeken op welke manier en via welke kanalen de inwoners van onze steden en dorpen nieuws, informatie en programma's van ons willen ontvangen. Voor het opnieuw inrichten van onze media-infrastructuur zijn we zowel intern als extern met stakeholders en experts in gesprek.

1.6 Gratis toegankelijke lokale journalistiek

Onafhankelijk van elkaar uitgevoerde onderzoeken van de VNG, de Raad voor Cultuur & de Raad voor het Openbaar Bestuur en het Stimuleringsfonds voor de Journalistiek luiden allemaal dezelfde noodklok: lokale journalistiek is in nood, lokale journalistiek is essentieel voor het democratisch handelen in gemeenten en lokale omroepen behoeven extra structurele financiering.

Mede dankzij deze onderzoeken en het jarenlange werk van onze sectororganisatie NLPO met enkele aangeslotenen wordt op 1 januari 2025 bij wet een nieuwe publieke omroep laag geïntroduceerd in ons land: Streekomroepen die samen met de landelijk opererende NOS en de provinciale omroepen een voor iedereen gratis toegankelijke nieuwsvoorziening verzorgen.

2. RTV Noordoost Twente een bewezen meerwaarde

RTV Noordoost Twente is voortgekomen uit de in 1994 opgerichte lokale omroep in Denekamp en sindsdien van vaste waarde voor de streek. Door gemeentelijke herindeling en fusie is de huidige omroep aangewezen tot lokale omroep van vijf Twentse gemeenten, Dinkelland, Losser, Oldenzaal, Tubbergen en Wierden.

Zo is onze organisatie al bijna 30 jaar een stabiele organisatie die haar meerwaarde bewijst.

2.1 Populaire radiostations

Dagelijks stemmen veel inwoners van ons zendgebied af op ons radiostation Twente FM. Het radiostation dat dagelijks gepresenteerde programma's uitzendt gericht op onze streek, met nieuws, actualiteiten, thema's en cultuur die onze streek eigen zijn. Een geluid dat de diverse landelijke media niet kunnen bieden.

Ons zusterstation Accent FM is populair onder liefhebbers van de piratencultuur, met een uitgebreid programma door samenwerking met gerenommeerde zendpiraten uit de regio. Het station schalt van menig bouwsteiger of in de werkplaats en is daarmee uniek in zijn soort.

2.2 Professionele streekredactie

Sinds enkele jaren heeft onze organisatie een betaalde nieuwsredactie, bestaande uit enkele journalisten en videoredacteuren, waardoor we nog meer aandacht kunnen besteden aan lokale thema's die zonder onze aanwezigheid geen aandacht zouden krijgen van landelijke of zelfs regionale media. Onze redactie verzorgt aandacht in beeld in geluid en ook geschreven woord. Deze content wordt vervolgens via radio, televisie, onze websites en sociale media bij de inwoners van onze streek gebracht.

Het feit dat onze redactieleden allemaal Twentse wortels hebben en binding met de streek, zorgt ervoor dat verhalen worden belicht vanuit de belevingswereld van onze streekgenoten. Denk aan belangrijke thema's zoals de stikstofcrisis, de opvang van asielzoekers, woningtekorten en leegloop van onze kleine kernen.

3. Verticale samenwerking in het publieke bestel

De hiervoor beschreven streekomroepvorming ligt in de lijn van de landelijk consensus rond het toenemende belang van onafhankelijke lokale journalistiek en daarmee van de lokale omroep. Dit belang is het bieden van tegenwicht tegen de verschraling van de lokale journalistieke infrastructuur en de daarmee samenhangende verzwakking van de lokale democratie.

Een andere landelijke ontwikkeling is de samenwerking tussen de verschillende lagen van het publieke bestel. Hoewel deze samenwerking van buitenaf heel logisch lijkt, heeft het tientallen jaren geduurd voor de samenwerking tussen landelijke en provinciale omroepen enigszins tot stand kwam. Dat heeft er vooral mee te maken dat de omroepen binnen de verschillende lagen een grote autonomie hebben, waardoor het eigen belang soms zwaarder weegt dan het belang van het publiek.

Gelukkig zijn er positieve signalen dat de samenwerking tussen lokale/streekomroepen en de provinciale omroepen sneller van de grond komt nu de eerstgenoemden de professionaliseringsslag maken. De samenwerking in Overijssel tussen RTV Noordoost Twente, 1Twente en RTV Oost wordt daarbij vaak door de rest van het land als voorbeeld genoemd. Hoewel ook hier nog veel te verbeteren valt, weten lokale artikelen hun weg naar RTV Oost en de NOS te vinden en omgekeerd. Voor deze samenwerking is een eigen journalistieke visie en een gelijkwaardige verhouding tussen de redacties essentieel.

4. Maatschappelijke meerwaarde voor de samenleving

Waarom is een goed functionerende lokale journalistiek belangrijk voor de inwoners van Noordoost Twente?

Allereerst in de basis dus, is een goede lokale journalistieke infrastructuur één van de pijlers van een goed functionerende Noordoost Twentse democratie. Het basisprincipe op lokaal niveau in onze samenleving is dat bestuur, gemeenteraad en rechtspraak zijn gescheiden. De drie machten kunnen onafhankelijk van elkaar opereren en houden elkaar in evenwicht, maar ze moeten ook door burgers worden gecontroleerd. Door het werk van professionele journalisten wordt de bevolking geïnformeerd over de handel en wandel van het bestuursapparaat, zodat inwoners kunnen beoordelen of de democratie goed werkt. Ze worden daardoor betrokken, krijgen inzicht in de politiek en samenleving en kunnen vervolgens invloed op het beleid uitoefenen.

Tweede uitgangspunt is dat de Noordoost Twentse journalistieke verhalen over politiek en samenleving voor iedereen toegankelijk moeten zijn. Onderzoek wijst uit dat steeds minder mensen een kranten- of online-abonnement kunnen of willen betalen. Belangrijke informatie, achtergronden, inzichten bereiken een heel groot deel van de bevolking niet meer als er geen gratis toegankelijk journalistiek platform is.

Derde uitgangspunt is dat de streekomroep in de vertaling van het voorgenoemde onder andere zorgt voor: politieke verslaggeving en verdieping, een onafhankelijk communicatieplatform voor en door inwoners van de streek Noordoost Twente, het bijhouden van de agenda van de streek, een podium voor culturele en maatschappelijk relevante organisaties, het vastleggen van cultureel erfgoed en plaatselijke historie en niet in de laatste plaats een broedplaats en opleidingsplek voor jong talent.

5. Wat is er voor Noordoost Twente nodig

Om een omroep overeind te houden en te voldoen aan voorgenoemde criteria en uitgangspunten zijn professionele journalisten nodig die samen met bekwame vrijwilligers, stagiaires en talenten in Noordoost Twente aan het werk gaan.

Duidelijk is ook dat geïnvesteerd moet worden in techniek. Nodig zijn moderne bedrijfsmiddelen, een digitale infrastructuur en gereedschappen om verhalen op alle mogelijke kanalen uit te zenden. De huidige nieuwsconsument laat in toenemende mate de printproducten links liggen.

Lokale kennis opbouwen, netwerken aanleggen, de wijken en straten willen ingaan om bewoners te ontmoeten en activiteiten ontwikkelen om de inwoners van onze kernen in Noordoost Twente ook fysiek te ontmoeten.

Kortom: Om dit model duurzaam te krijgen is structurele ondersteuning van de Noordoost Twentse gemeenten nodig. Als die er niet komt, zullen we de vanuit Oldenzaal opererende Noordoost Twentse redactie niet meer kunnen bekostigen en zal deze dus wegvallen. Dat betekent dat er dan vanuit de te vormen Streekomroep Twente alleen nog maar aandacht zal zijn voor het lokale nieuws uit onze streek wanneer dit ook voor de rest van de streek interessant is. En dat is voor de inwoners van Noordoost Twente natuurlijk volstrekt onvoldoende.

5.1 Financiering tot nu toe

De afgelopen jaren heeft RTV Noordoost Twente belangrijke stappen gezet in de transitie van lokale omroep naar journalistieke organisatie voor Noordoost Twente. Naast de standaard bekostiging van de gemeenten Dinkelland, Losser, Oldenzaal en Tubbergen en reclame-inkomsten heeft externe fondsenwerving voor professionalisering bij het Stimuleringsfonds voor de Journalistiek (alinea 1.2) ons in staat gesteld deze ontwikkeling te versnellen. Wel was toen al duidelijk dat al deze regelingen van tijdelijke aard waren, om zodoende aan te tonen dat extra bekostiging leidt tot professionalisering en een betere invulling van de journalistieke taak.

Verhuizing naar Oldenzaal

De Noordoost Twentse gemeenten hebben gezamenlijk 17.500,- euro bijgedragen aan de verhuizing van onze redactie naar de binnenstad van Oldenzaal. Daarmee kreeg onze redactie een centralere plek met meer mogelijkheden voor stagiaires en afstudeerders. Ook konden er nu kruisverbanden worden ontwikkeld met onze mede huurders Kaliber en Impuls, hetgeen de maatschappelijke binding verder versterkt.

Streekomroep

Voor 2023 heeft het rijk 250.000,- ter beschikking gesteld voor de opzet van de streekomroepen, waaronder die van Twente. Met dit bedrag wordt een deel van de centrale redactie en faciliteiten bekostigd. Om echter een Noordoost Twentse redactie van drie of vier journalisten te bekostigen is er een extra bijdrage nodig ter grootte van €2,50 of €4,- per inwoner. Zie hiervoor de drie scenario's in het volgende hoofdstuk.

Het is van belang om in te zien dat het eventueel tijdelijk afbreken van een redactie een forse kapitaalvernietiging is. Het bieden van baanperspectief voor de huidige redactie is noodzaak om investering in opleiding ook te kunnen benutten in onze streek en ze niet te zien overstappen naar andere media. Het kost jaren voordat een nieuw netwerk is opgebouwd, bovendien is het in deze arbeidsmarkt de vraag of je nog gekwalificeerde mensen kunt vinden.

6. De scenario's

We beogen een duurzame, structurele invulling te geven aan de wettelijk verplichte lokale publieke nieuws en informatievoorziening van Noordoost Twente, zodat RTV Noordoost Twente haar innovatieve en vooruitstrevende rol kan blijven vervullen en samen met andere omroepen kan doorgroeien naar een streekomroep als onderdeel van het nieuwe landelijke medialandschap. Dat zal na de beoogde wetswijziging van 1 januari 2025 ontstaan.

Cruciaal in de beoordeling van de hiernavolgende scenario's is de waarde die de Noordoost Twentse gemeenten hechten aan een lokale journalistieke infrastructuur. Die waarde wordt bepaald door de onafhankelijkheid en kwaliteit van het lokale platform en daarmee de controlefunctie van de journalistiek, de fysieke aanwezigheid van een redactie in Noordoost Twente, de bijdrage aan democratische waarden in de afzonderlijke kernen en de maatschappelijke verbinding die de omroep legt tussen bevolkingsgroepen/politiek/verenigingen en instellingen.

Elk scenario geeft het bedrag per jaar aan dat nodig is om de werkzaamheden die de omroep beschrijft te leveren. Dat overwegende, betekent dat er voor dit jaar (2023) nog een grote opgave ligt, omdat de huidige redactie nu uit eigen vermogen van onze stichting wordt gefinancierd. Dat is, om niet in de rode cijfers te belanden tot juli 2023 dekkend. Komt er vanaf dan geen oplossing vanuit de Noordoost Twentse gemeenten, glijdt de omroep terug naar scenario 1 en is er per dan al sprake van kapitaalvernietiging als bedoeld in het vorige hoofdstuk (5.1).

	Scenario 1	Scenario 2	Scenario 3
Organisatie- beschrijving (wie)	Amateur / Hobby Alleen nog nieuws en informatie uit Noordoost Twente als het voor de hele regio Twente interessant is	Professioneel minimum Groeimodel gebaseerd op een zelfstandige Noordoost Twentse redactie	Professioneel geborgd Zelfstandige Noordoost Twentse redactie die aan alle eisen kan voldoen
Functies / Werkzaamheden (wat)	Alleen vrijwilligers, geen betaalde krachten of stagiaires	Vier tot vijf betaalde journalisten voor Noordoost Twente als onderdeel van de Twentse journalistieke infrastructuur met 5 tot 10 stagiaires per jaar en een vrijwilligersgroep die wordt georganiseerd	Scenario 2 aangevuld met onderzoeksjournalistiek, jongerenredactie en kerncorrespondenten die zich richten op één of meerdere specifieke kernen in Noordoost Twente
Subsidie	Standaard bekostiging gemeentefonds (thans ± € 60.000,-)	€ 2,50 per inwoner, heel Noordoost Twente € 255.000,-	€ 4,- per inwoner, heel Noordoost Twente € 408.000,-
Professionalisering en governance	Geen professionalisering of governance	Basis professionalisering en governance	Uitgebreide professionalisering en volwaardige governance
Nadelen	Huidige lokale publieke journalistieke infrastructuur verdwijnt uit Noordoost Twente en na streekvorming per 2025 waarschijnlijk ook centralisatie naar Enschede als hoofdlocatie.	Aan de professionaliserings- en governance-vereisten kan pas op langere termijn worden voldaan, er moeten substantiële inkomsten uit opdrachten komen, beloning van de medewerkers nog niet volgens omroep-CAO	Duurste optie

Voordelen	Goedkoopste optie	Huidige lokale publieke journalistieke infrastructuur die door RTV Noordoost Twente wordt verzorgd blijft behouden.	Scenario 2 aangevuld met onafhankelijker opereren van extreme opdrachtgevers, professionaliserings- en governance-vereisten kunnen sneller worden gerealiseerd. De Noordoost Twente redactie kan binnen de streekomroep nog autonoom opereren
-----------	-------------------	---	---

Het belang van het kiezen voor scenario 2 of 3 wordt buiten het al gestelde nog eens benadrukt door een aantal extra argumenten:

- Door de overheveling van overheidstaken naar het gemeentelijke niveau is het belang van onafhankelijke lokale journalistieke nieuwsmedia in de afgelopen jaren alleen maar toegenomen. Een kern van professionals, zoals nu bij RTV Noordoost Twente, is onontbeerlijk.
- De Noordoost Twentse gemeenten beschikken in potentie over een stevige publieke omroep: RTV Noordoost Twente. Volgens onderzoek van de NLPO wordt via radio en televisie een relatief hoog bereik van 27% van de bevolking gerealiseerd. Daarnaast heeft RTV Noordoost Twente via sociale media (Facebook, Instagram, Twitter, Facebook) ruim 3,1 miljoen bezoeken en via de website ruim twee miljoen. Door abonnementsgelden en betaalmuren blijft een groot deel van de Noordoost Twentse bevolking verstoken van nieuws en informatie over hun streek in het geval de publieke omroep afhaakt.
- De werkzaamheden bij RTV Noordoost Twente worden uitgevoerd door een kern van betaalde krachten. Er werken zeven professionals (iets meer dan 3 fte) voor RTV Noordoost Twente. Het team van betaalde krachten wordt nog eens aangevuld met rond de 30 vrijwilligers die een belangrijk netwerk vormen: zij ondersteunen de worteling van de organisatie in de lokale gemeenschap. Vrijwilligers zijn nooit eindverantwoordelijk voor het journalistieke proces. Ze vormen een onmisbare aanvulling op de redactie. Aangezien het veelal betrokken burgers zijn, fungeren ze als voelsprietten om te achterhalen wat er speelt in de streek.
- Mede door de preciaire financiële situatie voldoen de arbeidsvoorwaarden niet aan wat van een werkgever verwacht mag worden. Zo is er bijvoorbeeld geen sprake van een pensioenregeling en zijn de salarissen aanmerkelijk lager dan wat gebruikelijk is in de markt. RTV Noordoost Twente beoogt aansluiting bij de (onderzijde van) de omroep-CAO. Dit is ook van belang voor het behoud van (zelf opgeleid) talent.

We vragen ook niets onmogelijks. De benchmark laat zien dat vergelijkbare lokale omroepen structureel en voldoende worden gefinancierd vanwege alle argumenten die hiervoor worden genoemd.

	€ / inwoner		#inwoners	Subsidie	Jaar / meting
Enschede	€ 2,49	Structureel	160640	€ 400.000, -	2023
Almelo	€ 3,28	Structureel nog in beraad*	73155	€ 240.000, -	2023
Hengelo	€ 2,50	Structureel nog in beraad*	81476	€ 203.690, -	2023
Venlo	€ 2,57	Structureel	101603	€ 260.849, -	2022
Oss	€ 3,17	Structureel	91451	€ 290.000, -	2021
Groningen	€ 2,68	Structureel	234950	€ 629.000, -	2022
Westland	€ 2,57	Structureel	160762	€ 413.107, -	2020

7. Wat betekent niets doen

De gevolgen van het niet toekennen van de structurele bijdrage laten zich in het licht van het voorgenoemde raden. Het resultaat zal zijn er niets van de journalistieke infrastructuur voor Noordoost Twente overblijft.

- Er blijft een Twentse streekomroep over, maar de Noordoost Twentse redactie en de radiostations Twente FM en Accent FM verdwijnen. De streekomroep voor Twente wordt, net als veel andere samenwerkingsverbanden in Twente overgeheveld naar Enschede. De plattelandsgemeenten hebben het nakijken en mocht het in de toekomst toch financieel lastig gaan met de in Enschede gevestigde omroep voor Twente, zal wederom bij de afzonderlijke Twentse gemeenten met de pet worden rondgegaan. Voor een bijdrage aan een in Enschede gevestigde organisatie met naar alle waarschijnlijkheid Enschedees georiënteerde medewerkers.
- Hoe je het ook wendt of keert: journalistiek is een vak en hoor je uit te oefenen met gepassioneerde professionals met binding met de streek. Wat overblijft is een hobbyclub zonder de benodigde professionele journalistieke en redactionele vaardigheden.
- Meer wordt het dan ook niet. De licentie van de afzonderlijke gemeenten voor een lokale omroep gaat per 2025 verdwijnen. Wat overblijft, is een Twentse streekomroep die alleen aandacht aan Noordoost Twente besteedt als er gebeurtenissen zijn die voor de hele streek van belang zijn. Dat is feitelijk wat RTV Oost nu ook doet en daarmee voor de Noordoost Twentse samenleving een aderlating.
- Een duidelijke politieke keus is belangrijk, ook al is die negatief. Pappen en nathouden zorgt niet voor kwaliteit die nodig is om de doelstelling, goede lokale onafhankelijke journalistiek in Noordoost Twente, te garanderen.